

תולדת אדם יב

הלך במשרים ואז שתיקו אצלו כבוד כי לפעמים צריך החכם להלות
 מים מצהרות עמוקים טרם יעלו בידו ימשול ונסל למשל וידמה דבר
 לדבר ויביא ענות מרחוק וירכיב הרכבות בשכלו עד יוציא כנוגה
 דבר אמת וזה מפליא כל זולתו בשמעם חדידת שכלו ועומק בינתו
 ולפעמים יבין דבר אמת בהשגה אמת פשוטה ובלב רבים מן השומעים
 יש יתרון לדרך הראשון על האחרון ובלב החכם אין יתרון לזה על
 זה כי כבוד האמת עומד בעליו והוא יקר נאזר מזד אמתתו בלתי
 צריך שיפארהו האדם במריונותיו ובחדודי הרכבותיו וכל זה באיש שכבר
 התבונן כגולת התורה ותכליתה :

אבל איש העוסק בחירה לעשות ממנה קורדם ח"ו ולהתגדל
 בעיני הבריות ובעלם ממנו כבוד האמת ואורו הגדול כשמעטיק
 בהלכות התורה יתשוב כי דבר גדול הוא עושה כשיגיד דברים שנוגים
 להשמעת אוזן מצלי פנות אם מכיון להלכה אם אין פותר במקראות
 פתרוגים לא לאלקים המה דוחק סברות בשמועת התלמוד אשר לא
 עלו על דעת בעל השמועה מעולם ואלה הדברים כחש יוקדת הם בלב
 רבותינו הישרים כי שמועי חדודי הרכבותיו מהללים ומנשאים אותו
 והאמת מרחוק יעמוד וכשהחכם פותח פיו ויגיד להם האמת בפתרון
 הכתוב ההוא או בשמועת התלמוד ההיא יביטו יראו בו ויאמרו מה זה
 הלא פשוטות אמת דובר [שכחו או לא שמעו מה שהוא רגיל על לשון
 ספרדים השלמים כל שהוא פשוטה אינו עקומה] :

ואציגה לא עיך פרע קטן למשל ולדוגמא : פעם אי' ישבו מבנה
 של לויודי תורה ותתגבל על שפתם דין אי' מרבינו הגדול
 [ס' קדושה ה' אסורי ביאה פי' י"ג] וז"ל : מנות עשה על כ"ג
 וכו' ואינו נושא שתי נשים לעולם כאחת ש'אומר [ויקרא כ"א י"ג] והוא
 אשה בבחיליה יקח : אשה אחת ולא שתי ע"כ :

ובתב הראב"ד וז"ל : לא מהורא זאת הכפרא שלא אמרו
 [במסכתא יומא] אלא ביתו אומר רחמנא ולא ב' בתים ואפשר שלא
 נאסר בשתי נשים אלא ביום הכפורים שחא ימשוך לבו אחריהם ויבא
 לידי עומאה [פי' חבל שאר כל ימי שנה מותר בשתי נשים] אבל
 הדעת נוחתת כן [פי' שאסור לו לישא שתי נשים לעולם] כדי שלא יטרך
 לגרש עיה"כ אלא ש'אי מוצא [ד"ה ב' כ"ד ג"ג] וישא לו יהודע
 נשים שתיים ויולד בנים ובנות : ע"כ :

ובתב המגיד משנה וז"ל : ואפשר שיבידע נשא או אחר מיתתו או
 אחר גרושה או שיהיה לו קודם שנתמנה כ"ג ולדעת הראב"ד
 דל